

ภาควิชาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
เรื่อง การสร้างงานวิจัยและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของภาควิชา
ครั้งที่ 4/2555

เรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายในการสอนภาคทฤษฎี
โดย อาจารย์กาญจนา ครองธรรมชาติ และอาจารย์เบญจมาศ โอพารัตน์มณี
วันศุกร์ที่ 25 พฤษภาคม 2555 เวลา 8.00-9.00 น. ห้อง 1103/1-2

.....

อาจารย์กาญจนาได้เล่าถึงการได้เข้ารับการอบรมหลักสูตรศาสตร์และศิลป์เพื่อการสอนซึ่งได้อบรมทั้งทฤษฎีการเรียนการสอน และได้ฝึกปฏิบัติในห้องเรียน แต่เนื่องจากอาจารย์เรียนในรุ่นแรกซึ่งช่วงเวลาไม่ตรงกับการสอนนักศึกษาจริง จึงฝึกสอนในห้องเรียนกับผู้มาอบรมด้วยกันซึ่งในรุ่นแรกเป็นอาจารย์ 15 คน เป็นพยาบาลจากฝ่ายการพยาบาล 25 คน โดยขณะนั้นสิ่งที่เห็นที่น่าสนใจคือ การดึงคลิปวิดีโอในเนื้อหาเรื่องต่าง ๆ มาประกอบการสอน นอกจากนี้ การที่อาจารย์ได้เข้าเป็นอาจารย์ร่วมสอนวิชาหนึ่งของมหาวิทยาลัยมหิดลที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทุกคนของทุกคณะต้องเรียน คือ วิชา มศท 101 การศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ วิชานี้ ดึงอาจารย์ทุกคณะมาร่วมสอน โดยมีคู่มือแผนการสอนแต่ละคาบร่วมกัน มีการพัฒนาปรับปรุงแผนการสอนทุกปี นักศึกษาได้ concept ที่เหมือนกัน โดยในคาบแรกจะบอกกฎ กติกา การเรียนการสอน จุดประสงค์ของวิชา กฎระเบียบ การให้นักศึกษามีวินัย ในการเข้าเรียนตรงเวลา มีการ scan บัตรเข้า-ออก ส่วนความซื่อสัตย์ เมื่อสุ่มเรียกเพื่อนในกลุ่มออกมานำเสนอ ไม่ออกมาแทนเพื่อน หรือถ้าเพื่อนไม่ได้อยู่ในกลุ่มจะไม่ลงชื่อแทนเพื่อน นอกจากนี้ยังมีการใช้คลิปวิดีโอมาสอน ให้นักศึกษาได้เรียนรู้และวิเคราะห์จากคลิปวิดีโอ โดยการทำ Bud group แล้วออกมานำเสนอ

ส่วนอาจารย์เบญจมาศ ซึ่งได้รับการอบรมหลักสูตรศาสตร์และศิลป์เพื่อการสอนเช่นกัน ได้ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายด้วย concept ร่วมกับการอภิปรายกลุ่ม มีการแจกเอกสารให้ไปอ่านล่วงหน้าก่อนเข้าชั้นเรียน ก่อนสอนมีการตรวจสอบความพร้อมของนักศึกษา เช่น ใครจะงอให้ไปล้างหน้า แล้วเริ่มด้วยฉายสไลด์เด็กทั่วไปที่ป่วยเป็นมะเร็ง สอนโดยใช้เนื้อหาของ concept 45 นาที แล้วแบ่งกลุ่มให้นักศึกษาได้อภิปรายกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มเนื้อหาแตกต่างกัน แล้วสุ่มให้ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ใช้เวลา 15 นาที

นอกจากนี้ อาจารย์ทั้งสองท่านยังเสนอแนะวิธีการสอนอีกหลายวิธี เช่น

- วิธีการ quiz ท้ายชั่วโมง แล้วให้เป็นคะแนนช่วย
- ลดเนื้อหา สอนให้นักศึกษาคิดมากขึ้นโดยการอภิปรายกลุ่ม แล้วอาจารย์สรุปประเด็นสำคัญท้ายชั่วโมง
- สอนวิธีการหาข้อมูล วิธีการแก้ปัญหา ให้นักศึกษาเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ ซึ่ง content เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้

การวิจัยในชั้นเรียนก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะบอกได้ว่าการสอนวิธีไหนบ้างที่จะเหมาะสม และไม่เหมาะสม
อย่างไร

แต่อย่างไรก็ตาม จุดมุ่งหมายไม่ได้อยู่ที่วิธีการสอน แต่อยู่ที่สอนอย่างไรให้เกิดการเรียนรู้ ทุกวิธีการสอน
ต้องสอนให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ อาจสอนหลาย ๆ วิธีที่จะเหมาะสมและทำให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุดและเกิด
การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทำอย่างไรให้วิธีที่หลากหลายนั้นเกิดความสมดุล เกิดความเหมาะสมในแต่ละเนื้อหา
และขณะเดียวกันก็อย่าลืมว่าการเรียนรู้ของแต่ละคนไม่เท่ากัน เพราะฉะนั้นวิธีนี้อาจจะเหมาะกับคนนี้ อีกวิธีหนึ่ง
อาจเหมาะกับคนนั้น แต่ทำอย่างไรให้ทุกคนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ถึงแม้การเรียนรู้จะไม่เท่ากัน

อ.วรรณไพโร แยมมา/อ.ดร.อรุณรัตน์ ศรีจันทร์นิตย์

ผู้ถอดบทเรียน

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม 20 คน

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. รองศาสตราจารย์ อัจฉรา	เป็รื่องเวทย์
2. รองศาสตราจารย์ อรุณรัศมี	บุณนาค
3. รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนี	ประสภกิตติคุณ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฉันทิกา	จันทร์เป็ย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุวดี	พงษ์สาระนันท์กุล
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วนิดา	เสนะสุทธิพันธ์ุ์
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลยา	ธรรมพนิชวัฒน์
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมพร	สุนทรภา
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมหญิง	โควศวนนท์
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมสิริ	รุ่งอมรัตน์
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาภาวรรณ หนูคง	
12. อาจารย์ กาญจนา	ครองธรรมชาติ
13. อาจารย์ เบญจมาศ	โอพารัตน์มณี
14. อาจารย์ ดร.พรรณรัตน์	แสงเพิ่ม
15. อาจารย์ สุดารัตน์	สุวรรณทวะคุปต์
16. อาจารย์ ดร. สุดาภรณ์	พยัคฆเรือง
17. อาจารย์ ดร. อรุณรัตน์	ศรีจันทร์นิตย์
18. อาจารย์ ภัทรนุช	ภูมิพาน
19. อาจารย์ ชญาภา	ชัยสุวรรณ
20. อาจารย์ วรรณไพโร	แยมมา